

▲ Dieke Wesselingh, hoofd afdeling Erfgoed 's-Hertogenbosch, gaf in het Groot Tuighuis het startsein voor *Den Bosch Time Machine*.

FOTO ROEL VAN DER AA

Een soort Google Earth voor 't verleden

De gemeente Den Bosch is begonnen met de 'bouw' van **een tijdmachine**.

Peter de Bruijn

Den Bosch

„Ik zou Jeroen Bosch graag over de Markt zien lopen en wie weet ooit nog een praatje met de schilder willen maken”, zegt Dieke Wesselingh, hoofd van Erfgoed 's-Hertogenbosch. Zij gaf gisteren het startsein voor de bouw van de tijdmachine.

De digitale Bossche tijdmachine moet acht eeuwen lokale geschiedenis tot leven brengen. Dat gebeurt door (big) data uit archieven, bouwtekeningen, bevolkingsregisters, historische foto's, audiofragmenten, persoonlijke verhalen en meer gegevens slim met elkaar digitaal te verbinden en te visualiseren. Vele kilometers documenten in één toegankelijk informatiesysteem: de tijdmachine. „Een soort Google Earth voor het verleden of Facebook van de Middeleeuwen”, omschrijft Wesselingh.

De doelgroep is breed. Stedenbouwkundigen, architecten, projectontwikkelaars en onderzoekers smullen volgens Wesselingh straks van die gegevens. Maar het is ook voor 'de leuk' voor de Bosschenaren en mensen die de stad beter willen leren kennen.

Wesselingh: „Aan de routeapp door historisch Den Bosch kan

nog eindeloos veel worden toegevoegd. Je kan straks met een vr-bril oude weverijen bezoeken of via *augmented reality* Bosschenaren uit de 19de eeuw ontmoeten. We willen de verhalen van de Bosschenaren zelf ook vastleggen. 'Mijn oma had hier vroeger een slagerij' bijvoorbeeld of iemand die altijd iets in het souvenirwinkelje De Kleine Winst kocht. We willen die verhalen binnenhalen en toevoegen aan al die data die we al hebben.”

Sint Lucas

Creative studenten van het Sint Lucas uit Boxtel ontwikkelen, onder meer met hulp van de tijdmachine, een vr-game over Den Bosch. „Met gegevens die historisch juist zijn”, zegt Alide van der Poel namens het Sint Lucas. „Mensen die niet zo veel hebben met geschiedenis, ervaren hoe het leven was in die tijd. Ze worden een onderdeelje van de historie op een hele actuele manier.”

Den Bosch is de 23ste Europese gemeente in Europa die een tijdmachine ontwikkelt. Julia Noordeggraaf is bestuurslid *Time Machine Europe*. „Je kan straks bij je voorouders op bezoek gaan in de straat waar ze woonden”, zegt ze. „Praktischer: Als je een huis koopt in Den Bosch kan je de hele bouwgeschiedenis reconstrueren. Of het gevonden dagboek van je opa scannen en digitaal met Den Bosch delen.”